

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/27/2024
Identifikačné číslo spisu:	1516215279
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1516215279.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne SPV Development s.r.o., so sídlom Laurinská 18, 811 01 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 711 128, zastúpenej PRK Partners s. r. o., so sídlom Suché mýto 1, 811 03 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 978 643, proti žalovanej HFD, s.r.o., so sídlom Karadžičova 55, 811 07 Bratislava, IČO: 35 904 135, zastúpenej Advokátska kancelária Beňová, s. r. o., so sídlom Blumentálska 8, 811 07 Bratislava, IČO: 47 232 366, o zrušení rozhodcovského rozsudku, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoR/5/2021-541 z 3. mája 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoR/5/2021-541 z 3. mája 2023 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3CoR/5/2021-541 z 3. mája 2023 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) č. k. 23Cr/27/2016-452 z 3. novembra 2020 a žalovanej priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj celého obsahu spisového materiálu, vrátane odvolania a vyjadrení strán sporu, dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav a vecne správne rozhodol. Odvolací súd preto konštatoval vecnú správnosť tohto rozhodnutia, na odôvodnenie ktorého odkázal a len na zdôraznenie jeho správnosti, najmä vo väzbe na odvolacie námietky žalobkyne uviedol nasledovné:

3. V predmetom konaní sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave (ďalej aj „RS SOPK“) sp. zn. Rsp V-11/2015 z 20. júla 2016 (ďalej aj „rozhodcovský rozsudok“) podľa § 40 ods. 1 písm. a) bodov č. 2 a 4 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoRK“)

žalobou, ktorá bola súdom prvej inštancie zamietnutá. Žalobkyňa v odvolaní najmä namietala, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, arbitrárne, že súd prvej inštancie nesprávne dospel k názoru o existencii prekážky *res iudicata*, že v spore pred rozhodcovským súdom rozhodovali nesprávne ustanovení rozhodcovia a v konaní pred súdom nezákonná sudkyňa. Tvrdila, že nebola riadne upovedomená o ustanovení rozhodcov, bolo jej upreté právo ustanoviť si vlastného rozhodcu a jej námietky voči ustanoveniu rozhodcov neboli meritórne prejednané. Podľa jej názoru v rozhodnutí súdu prvej inštancie absentuje logická nadväznosť medzi odsekmi 36 a 38 a rozhodcovský rozsudok nebol vyhotovený v anglickom jazyku.

4. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v spore nebolo porušené právo na zákonného sudcu, ako v odvolaní namietala žalobkyňa. Žaloba bola použitím schválených technických prostriedkov náhodným výberom pridelená na rozhodnutie Mgr. Ivici Blecharžovej (ako vyplýva z potvrdenia na č. I. spisu 183). Sudkyňa Mgr. Eva Vallová bola predsedníčkou Okresného súdu Bratislava V poverená v súlade s Rozvrhom práce Okresného súdu Bratislava V na rok 2020 na zastupovanie sudkyne Mgr. Ivice Blecharžovej dňa 3. novembra 2020 (poverenie je založené v spise na č. I. 465).

5. Ďalej sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že rozhodcovský súd dostatočným spôsobom oboznámil žalobkyňu s ustanovením rozhodcov formou predvolania na ústne pojednávanie listom z 24. septembra 2015, v ktorom sú uvedení rozhodcovia JUDr. Čechová, JUDr. Barica a predsedajúci rozhodca JUDr. Erben, t. j. žalobkyňu informoval o zložení senátu. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa ako účastníčka rozhodcovského konania bola riadne upovedomená o ustanovení rozhodcov a o rozhodcovskom konaní.

6. Odvolací súd upriamil pozornosť na to, že účelom ustanovenia § 9 ZoRK je vylúčiť z prejednávania veci zaujatých rozhodcov, t. j. rozhodca nesmie konať v konflikte záujmov po celú dobu trvania rozhodcovského konania tak, aby bola zabezpečená požiadavka nezáujatého a nestranného výkonu funkcie rozhodcu. Dôvody predpojatosti sú skutočnosti, pri ktorých je možné so zreteľom na pomer rozhodcu k veci alebo k zmluvným stranám mať pochybnosť o jeho nepredpojatosti. Existuje hranica medzi dôvodmi predpojatosti, ktoré zakladajú dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. a) ZoRK a sú v dispozícii strán a dôvodmi, ktoré zakladajú rozpor s verejným poriadkom podľa § 40 ods. 1 písm. b) ZRK, na ktoré sa prihliada *ex offio*. Rokovací poriadok a ani dohoda účastníkov nesmie vylúčiť právo obrátiť sa na všeobecný súd, aby rozhodol o námietke podľa § 9 ods. 3 a 5 ZoRK. Ak už bol vydaný rozhodcovský rozsudok, samotná pochybnosť o nezáujatosti či nestrannosti ešte nie je dôvodom na jeho zrušenie podľa § 40 ZoRK. V prípade veľmi závažnej okolnosti sa môže jednáť o rozpor s verejným poriadkom podľa § 40 ods. 1 písm. b) v spojení s § 50 ods. 2 ZoRK. Predpojatosť rozhodcu nespôsobuje neplatnosť rozhodcovskej zmluvy. O námietke rozhoduje rozhodcovský súd, ktorý rozhoduje vo veci. Ak je podaných viacero rôznych námietok proti jednému rozhodcovi vrátane člena senátu, možno rozhodnúť naraz o všetkých námietkach. Rozhodcovský súd rozhoduje formou rozhodcovského uznesenia. Ak oprávnená osoba nevyhovie námietke alebo o nej v určenom čase nerozhodne vôbec, má namietajúca osoba právo obrátiť sa na všeobecný súd, aby o nej rozhodol. Podaním návrhu nedochádza k prerušeniu rozhodcovského konania. Návrh na súd musí byť podaný v lehote 30 dní od doručenia rozhodnutia o zamietnutí námietky alebo po uplynutí lehoty na rozhodnutie o námietke, pričom ide o hmotnoprávnu lehotu, ktorej márne uplynutie spôsobuje zánik práva domáhať sa rozhodnutia o námietke a konanie podľa Civilného sporového poriadku. Rozhodcovský súd môže vydať rozhodcovský rozsudok aj napriek prebiehajúcemu súdnemu konaniu spochybňujúcemu predpojatosť rozhodcu. Povinný z rozhodcovského rozsudku má možnosť okrem námietky podať súčasne aj návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ZoRK, to nevylučuje prerušenie konania o žalobe podľa § 40 ZoRK až do skončenia konania o námietke predpojatosti. Ak by súd námietke predpojatosti podľa § 9 ZoRK vyhovel, v konaní podľa § 40 by sa posúdilo, či daná predpojatosť mohla mať vplyv na rozhodnutie vo veci, resp. či nie je potrebné uprednostniť „finalitu“ rozhodcovského rozsudku. Prostredníctvom námietky podľa § 9 ZoRK možno poukázať aj na situácie, keď samotný rozhodca síce spĺňa predpoklady na výkon funkcie, ale v rámci jeho ustanovenia došlo k procesným vadám. Z uvedeného vyplýva, že predpojatosť možno „presiahnuť“, ak v rámci podanej námietky mal rozhodcovský súd riešiť aj ďalšie námietky voči

rozhodcom, podané v rozhodcovskom konaní, t. j. ak mal rozhodnúť o jednom návrhu jedným uznesením. Tento záver zodpovedá aj procesnej ekonómii. Ak súd túto námietku zamietol, nemôže byť identický dôvod neskôr základom na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

7. Námietkou z 12. októbra 2015 žalobkyňa v rozhodcovskom konaní uplatnila námietku proti všetkým trom rozhodcom, pričom namietala menovanie JUDr. Čechovej ako rozhodcu a JUDr. Erbena ako predsedajúceho rozhodcu v dôsledku existencie opodstatnených pochybností o ich nestrannosti, nakoľko títo ako rozhodcovia rozhodovali v predchádzajúcom rozhodcovskom konaní. Namietala aj ustanovenie JUDr. Baricu za rozhodcu, keďže v súlade s rozhodcovskou doložkou navrhla za rozhodcu Mgr. Magála. V súlade s § 9 ods. 4 ZoRK ďalej žiadala rozhodcovský súd, aby rozhodol o námietkach vznesených proti JUDr. Čechovej, JUDr. Erbenovi a JUDr. Baricovi. Namietala tiež, že nebola riadne oboznámená o ustanovení rozhodcov, ich ustanovenie bolo v rozpore so ZoRK a tieto skutočnosti môžu mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej podľa § 40 ods. 1 a) bodu 4 ZoRK. Jedná sa o námietku podľa § 9 ods. 4 ZoRK, o ktorej mal rozhodovať rozhodcovský súd.

8. Odvolací súd poukázal na to, že rozhodcovský súd za podanie námietky vyrubil žalobkyni dňa 21. októbra 2015 poplatok, ktorý žalobkyňa nezaplatila, a preto rozhodcovský súd uznesením z 24. novembra 2015 rozhodol tak, že námietku prejednávať nebude. Hoci žalobkyňa namietala ňou tvrdené nedostatky v konaní pred rozhodcovským súdom podľa § 40 ods. 4 ZoRK, poplatok za námietku nezaplatila, teda procesná aktivita zo strany žalobkyne nebola efektívna. Následne žalobkyňa podala návrh podľa § 9 ods. 5 ZoRK na všeobecný súd (keďže o námietke v rozhodcovskom konaní nebolo rozhodnuté), avšak tento návrh vzala späť, v dôsledku čoho súd konanie zastavil, teda opätovne konala neefektívne. Rozhodcovský súd mal o námietke voči rozhodcom a obsadeniu rozhodcovského súdu z 12. októbra 2015 rozhodnúť uznesením po zaplatení poplatku, avšak pre nezaplatenie poplatku žalobkyňou sa tak nestalo. Návrhom podaným na všeobecnom súde žalobkyňa žiadala o rozhodnutie súd v konaní podľa § 9 ods. 5 ZoRK, čiže aj nad rámec predpojatosti. O celom návrhu žalobkyne mal rozhodnúť všeobecný súd, avšak žalobkyňa vzala návrh späť. Späťvzatie návrhu je - podľa názoru odvolacieho súdu - prekážkou, aby sa táto okolnosť skúmala v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku. Nejedná sa však o prekážku res iudicata (ako uviedol súd prvej inštancie), ale ide o uplynutie prekluzívnej lehoty podľa § 9 ods. 5 ZoRK, keďže námietka bola rozhodcovskému súdu podaná, rozhodcovský súd o nej nerozhodol, následne bol podaný návrh na súd, ale tento bol žalobkyňou vzatý späť a lehota na podanie návrhu na súd tak uplynula. S poukazom na dôvody uvedené v námietke v spojení s návrhom podľa § 9 ods. 5 ZoRK nemožno tieto následne opätovne úspešne uplatniť v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ZoRK, pretože bolo potrebné o nich rozhodnúť v konaní podľa § 9 ods. 5 ZoRK.

9. Podľa názoru odvolacieho súdu aj vzhľadom na procesne neefektívnu aktivitu žalobkyne nemožno dôjsť k záveru, že rozhodnutie senátom v rozhodcovskom konaní je veľmi závažnou okolnosťou, ktorá je v rozpore s verejným poriadkom podľa § 40 ods. 1 písm. b) v spojení s § 50 ods. 2 ZoRK, ani že je naplnený dôvod podľa § 40 ods. 1 písm. b) ZRK na zrušenie rozhodcovského rozsudku, keďže bolo potrebné prihliadať na všetky okolnosti prípadu. Keďže žalobkyňa efektívne nevyužila všetky dostupné prostriedky právnej ochrany, v spore je potrebné uprednostniť „finálnosť“ rozhodcovského rozsudku a dospieť k záveru, že žalobkyňa súdu nepreukázala také nedostatky rozhodcovského konania, ktoré by mohli mať za následok jeho zrušenie.

10. Pokiaľ ide o vyhotovenie rozsudku v anglickom jazyku, tak táto námietka nemá vplyv na rozhodnutie vo veci samej a nedošlo k porušeniu § 24 ods. 1 ZoRK. V tejto súvislosti odvolací súd tiež konštatoval, že obidve strany sporu sú slovenské právnické osoby a rozsudok je možné preložiť do anglického jazyka.

11. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalobkyne, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je arbitrárne a nepreskúmateľné, keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite, logicky a podrobne odôvodnil, pričom odvolací súd poskytol odpoveď na ďalšie otázky a upresnil právne posúdenie veci. Rozhodnutie súdu prvej inštancie preto ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 zákona č.

160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), keďže neboli naplnené odvolacie dôvody uvedené žalobkyňou. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 369 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a zásady úspechu v konaní.

12. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. e), písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP s návrhom, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) zmenil rozsudok odvolacieho súdu nasledovne: Odvolací súd mení rozsudok súdu prvej inštancie tak, že súd prvej inštancie ruší rozhodcovský rozsudok RS SOPK sp. zn. Rsp V-11/2015 a žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Eventuálne v prípade, ak nie sú splnené zákonné podmienky na postup podľa § 449 ods. 3 CSP žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

13. Dovolateľka v úvodnej časti dovolania zosumariovala skutkové okolnosti rozhodcovského konania a konania na súdoch prvej a druhej inštancie.

14. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP dovolateľka namietala, že o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku rozhodovala na súde prvej inštancie nezákonná sudkyňa, v rozhodcovskom konaní rozhodovali rozhodcovia, pri ktorých existovali dôvodné pochybnosti o ich nestrannosti a zároveň v rozhodcovskom konaní rozhodoval rozhodca, ktorý bol za rozhodcu ustanovený v rozpore s rozhodcovskou doložkou. Dovolateľka nesúhlasila s konštatovaním odvolacieho súdu, že jej právo na zákonného sudcu nebolo porušené, nakoľko sudkyňa Mgr. Eva Váľlová bola poverená predsedníčkou súdu v súlade s rozvrhom práce na zastupovanie sudkyne Mgr. Blecharžovej dňa 3. novembra 2020. Uviedla, že trvá na tom, že v predmetnej veci došlo k porušeniu jej základného práva byť odňatý zákonnému sudcovi podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“) a článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Z rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava V na rok 2020 v znení zmeny č. 20, účinnej od 6. novembra 2020, vyplýva, že veci v odd. 23Cr boli v zmysle rozvrhu práce pridelené sudkyňi Mgr. Ivici Blecharžovej, ktorej zastupujúcou sudkyňou bola JUDr. Jana Tamášiová. Poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) sp. zn. IV. ÚS 459/2012, z ktorého vyplýva, že vydaním zmien a doplnkov v rozvrhu práce nemožno bez zákonom predpokladaných dôvodov meniť personálne zloženie senátov v už pridelených veciach. Podľa jej názoru nedošlo k zmene rozvrhu práce, ktorou by sa ku dňu 3. novembra 2020 Mgr. Eva Váľlová stala zastupujúcou sudkyňou Mgr. Ivici Blecharžovej. Keby aj bolo preukázané, že k zmene došlo podľa zmeny v rozvrhu práce, tak k takejto zmene nedošlo na základe zákonom predpokladaných dôvodov [§ 51 ods. 4 písm. a) až d) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov]. Poukázala ďalej na to, že údajné poverenie Mgr. Evy Váľlovej z 3. novembra 2020 je žurnalizované v súdnom spise na č. l. 465, pričom prvostupňový rozsudok je žurnalizovaný na č. l. 452, t. j. skôr ako údajné poverenie. Podľa jej názoru sudkyňa Mgr. Eva Váľlová v čase vykonania úkonu - vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nebola poverená na zastupovanie sudkyne Mgr. Ivici Blecharžovej, resp. nie je možné zistiť a overiť, či k tomuto povereniu došlo pred verejným vyhlásením rozhodnutia súdu prvej inštancie alebo až po jeho verejnom vyhlásení a poverenie bolo až dodatočne založené do súdneho spisu.

15. Dovolateľka ďalej namietala, že v rozhodcovskom konaní boli za rozhodcov ustanovení rozhodcovia, pri ktorých existovali odôvodnené pochybnosti o ich nestrannosti, a teda mali byť z rozhodcovského konania vylúčení, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP. Ona už v priebehu rozhodcovského konania vzniesla námietky podľa § 9 ZoRK a § 18 Rokovacieho poriadku (ďalej aj „RP“) voči ustanoveniu JUDr. Kataríny Čechovej a JUDr. Pavla Erbena ako rozhodcov z dôvodu existencie pochybností o ich nestrannosti, nakoľko obidvaja rozhodovali ako rozhodcovia v prechádzajúcom rozhodcovskom konaní medzi tými istými stranami, ktoré sa týkalo tej istej mandátnej zmluvy a predmet bol takmer totožný - týkal sa nároku žalovanej proti žalobkyni na zaplatenie časti odmeny v zmysle mandátnej zmluvy. Námietku uplatnila aj voči ustanoveniu JUDr. Petra Baricu ako rozhodcu (namiesto ňou navrhnutého Mgr. Martina Magála, LL.M.) podľa § 9 ZoRK a § 18 RP, keďže tento bol ustanovený za rozhodcu v rozpore s rozhodcovskou doložkou a ZoRK.

16. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala, že odvolací súd jej odoprel právo na súdnu a inú právnu ochranu, keď sa odmietol zaoberať jej podstatnými argumentami ohľadom existencie dôvodných pochybností týkajúcich sa nestrannosti rozhodcov z dôvodu, že o tejto námietke nebolo prv rozhodnuté postupom podľa § 9 ods. 5 ZoRK, čo nemá oporu v žiadnom zákone a ani v judikatúre. Pokiaľ sudy nižšej inštancie podmieňovali namietanie existencie dôvodných pochybností o nestrannosti ustanovených rozhodcov v žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku postupom podľa § 9 ods. 5 ZoRK, dopustili sa nesprávneho právneho posúdenia, pretože ZoRK takúto podmienku neustanovuje. Rovnako sudy nižšej inštancie nevysvetlili, na základe akých konkrétnych zákonných dôvodov malo dôjsť k odňatiu veci sudkyňi Mgr. Ivici Blecharžovej, ktorej vec ako zákonnej sudkyňi napadla do senátu, pričom rozhodnutie vo veci vyhlásila Mgr. Eva Vallová. Odvolací súd vo vzťahu k uvedenému uviedol iba všeobecné odôvodnenie, na základe ktorého nie je možné overiť, či ide o zákonný dôvod zmeny zákonného sudcu. Keďže odvolací súd sa nevysporiadal s jej kľúčovými námietkami uvedenými v odvolaní (námietka nesprávneho ustanovenia rozhodcov v rozhodcovskom konaní a odňatie veci zákonnej sudkyňi), odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné a nepreskúmateľné, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

17. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka v dovolaní (C.1.1., C.1.2., C.1.3., C.1.4. a C.1.5.) uviedla argumentáciu k právnym otázkam, od vyriešenia ktorých - podľa jej názoru - záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktoré ešte neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešené. Tieto právne otázky špecifikovala nasledovne:

1. Bol rozhodcovský súd ustanovený a rozhodcovské konanie prebiehalo spôsobom dohodnutým účastníkmi, ak nebola ustanovená za rozhodcu osoba nominovaná jednou zmluvnou stranou z dôvodu, že strany spoločne nepodali návrh na jej zápis do zoznamu?

2. Je rozhodcovský súd povinný výslovne upovedomiť účastníka rozhodcovského konania o osobách ustanovených rozhodcov? Aké nároky sú kladené na takéto upovedomenie?

3. Je podmienkou zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu existencie dôvodných pochybností o nestrannosti rozhodcu na základe žaloby podľa § 40 ods. 1 ZoRK, aby bolo o námietke dôvodných pochybností o nestrannosti rozhodcu najprv súdom meritórne rozhodnuté v konaní podľa § 9 ods. 5 ZoRK?

4. Je podmienkou zrušenia rozhodcovského rozsudku z iného dôvodu ako existencia dôvodných pochybností o nestrannosti rozhodcu na základe žaloby podľa § 40 ods. 1 ZoRK, aby bolo o týchto iných skutočnostiach najprv súdom meritórne rozhodnuté v konaní podľa § 9 ods. 5 ZoRK?

5. Predstavuje vydanie rozhodcovského rozsudku v inom jazyku, než na akom sa strany dohodli v rozhodcovskej doložke, vždy dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku?

18. K dovolaniu žalobkyne sa písomne vyjadrila žalovaná, ktorá navrhla dovolanie odmietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

19. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaná uviedla, že z vymedzených otázok nie je zrejmé, v čom konkrétne spočíva nesprávnosť rozhodnutí súdov prvej a druhej inštancie a aké by malo byť správne posúdenie žalobkyňou nastolených právnych otázok, resp. ako by mala byť vec správne riešená po ich zodpovedaní. V zmysle § 15 ods. 4 ZoRK si zmluvné strany môžu za rozhodcu ustanoviť aj osobu nezapísanú do zoznamu rozhodcov, avšak tento predpoklad na zápis Mgr. Martina Magála, LL.M. ako rozhodcu v danom prípade nebol splnený, keďže do zoznamu rozhodcov ho žiadala zapísať iba jedna strana, a nie obidve. Z ustanovenia § 3 ods. 3 ZoRK vyplýva, že ak tento zákon odkazuje na dohodu zmluvných strán, za súčasť tejto dohody sa považujú aj rozhodcovské pravidlá, na ktoré sa v nej odkazuje. Voľba konkrétneho rozhodcovského súdu zmluvné strany zaväzuje, že budú rešpektovať všetky rozhodcovské pravidlá prijaté a zverejnené rozhodcovským

súdom. Pravidlá prijaté a zverejnené rozhodcovským súdom je v zmysle právnej teórie nutné považovať za všeobecné obchodné podmienky podľa § 273 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov. Odvolací súd postupoval v súlade s platnou právnou úpravou, ktorá jednoznačne „hovori“ o vôli zmluvných strán, t. j. oboch účastníkov konania. Otázky, ktoré v tejto súvislosti nastoľuje dovolateľka, majú skôr akademický charakter, nemajú vplyv na samotné rozhodnutie vo veci a sú skôr „na debatu“ o prípadnej zmene právnej úpravy - formulácie znenia § 15 ods. 4 ZoRK. Žalobkyňa mala právo podať námietky proti rozhodcom, s ktorých menami bola oboznámená, preto riešenie uvedenej otázky nezakladá dovolací dôvod. Tým, že žalobkyňa vzala svoju žiadosť o rozhodnutie o námietkach v celom rozsahu späť, nie je podanie právnych otázok v konaní právne opodstatnené, pretože posúdenie týchto otázok nebude mať vplyv na rozhodnutie vo veci. Navyiac, argumenty k zaujatosti rozhodcov boli zjavne nedôvodné, keďže jediným argumentom žalobkyne o ich zaujatosti bola iba skutočnosť, že rozhodovali o (inej) veci účastníkov konania v prechádzajúcom rozhodcovskom konaní, čo samo o sebe nemôže zakladať ich zaujatosť.

20. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP žalovaná uviedla, že súd bol správne obsadený zastupujúcim sudcom, keďže zákon umožňuje, aby v prípade vzniku náhlej prekážky, ktorá bráni zákonnému sudcovi vykonávať úkony a rozhodovať vo veci po kratší čas ako 6 týždňov, bol ustanovený na zastúpenie iný sudca. Táto podmienka bola splnená, a preto dovolací dôvod nie je daný. Námietka zaujatosti rozhodcov (aj keby bola podaná oprávnene, čo namieta) nezakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP.

21. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalovaná uviedla, že rozhodnutie súdu obsahuje dostatočné odôvodnenie všetkých relevantných otázok, ktoré žalobkyňa v spore nastolila.

22. K vyjadreniu žalovanej zaslala žalobkyňa dovoláciu repliku. Uviedla, že nesúhlasí s tvrdením žalovanej, že nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. e), písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Keďže rozhodcovské konanie predstavuje rovnocennú alternatívu k súdnemu konaniu a rozhodcovský rozsudok má rovnakú právnu silu ako rozhodnutie súdu, potom aj osoby, ktoré rozhodujú v rozhodcovskom konaní, by mali byť postavené na úroveň sudcov. S poukazom na uvedené sa dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP vzťahuje aj na prípady zaujatosti rozhodcov. Keďže odvolací súd sa odmietol zaoberať jej podstatnými argumentmi ohľadom neustrannosti rozhodcov a ustanovenia rozhodcu v rozpore s rozhodcovskou doložkou, je daný aj dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Rovnako námietka žalovanej voči nastoleným právnym otázkam je neopodstatnená, pretože ona v dovolaní dostatočne jasne a výstižne vysvetlila, prečo boli tieto právne otázky podstatné pre vydanie rozhodnutia odvolacieho súdu, v čom spočívalo ich nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom a ako mali byť tieto právne otázky správne vyriešené. Žalobkyňa zdôraznila, že podľa jej názoru právo ustanoviť si rozhodcu v rozhodcovskom konaní patrí každej zo zmluvných strán a nemožno ho vykladať tak, že toto právo musia vykonávať všetky zmluvné strany spoločne. Výklad žalovanej je v rozpore so všeobecne zaužívanou praxou v rozhodcovských konaniach vedených pred celosvetovo rešpektovanými inštitúciami rozhodcovského konania (ICC, LCIA), ako aj pôsobiacimi na Slovensku (napr. RS SAK). Poukázala na Pravidlá rozhodcovského konania Medzinárodnej obchodnej komory (ICC) alebo Informácie ohľadom pravidiel vymenovania rozhodcu rozhodcovského súdu Štokholmskej obchodnej komory, resp. ICDR alebo LCIA. V ostatnom odkázala na obsah svojho dovolania.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech, ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania sa najskôr zaoberal tým, či je dovolanie procesne prípustné.

24. Dovolaťka prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. e), písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Namietala, že na súde prvej inštancie nerozhodla vec zákonná sudkyňa a v rozhodcovskom konaní zase vec rozhodol rozhodca ustanovený v rozpore s rozhodcovskou doložkou (JUDr. P. Barica) a tiež nie neustranní rozhodcovia (JUDr. K. Čechová a JUDr. P. Erben), ďalej že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces tým, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je

nedostatočné a nepreskúmateľné, keďže odvolací súd sa nevysporiadal s jej podstatnými argumentmi uvedenými v odvolaní ohľadom existencie dôvodných pochybností vo vzťahu k nestrannosti ustanovených rozhodcov, ako aj ustanoveniu JUDr. Petra Baricu za rozhodcu namiesto Mgr. Martina Magála, LL.M. a tiež nedostatočne vysvetlil a odôvodnil, prečo predmetná vec bola na súde prvej inštancie odňatá zákonnej sudkyňi Mgr. Ivici Blecharžovej, namiesto ktorej prvoinštančné rozhodnutie vyhlásila sudkyňa Mgr. Eva Vallová. Dovolateľka namietala aj nesprávne právne posúdenie veci a vymedzila päť právnych otázok, od ktorých podľa jej názoru záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené.

25. Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

26. Podľa ustanovenia § 420 písm. e), písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

28. Podľa ustanovenia § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

29. Pred tým, než dovolací súd pristúpil k vecnému prejednaniu dovolania a riešeniu dovolateľkou vymedzených právnych otázok [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP], zaoberal sa zisťovaním, či je daný dovolací dôvod podľa § 420 CSP, pretože existencia takéhoto dovolacieho dôvodu zakladá nielen prípustnosť, ale aj dôvodnosť podaného dovolania.

30. Z dovolania vyplýva, že žalobkyňa primárne namietala, že vo veci rozhodoval nesprávne obsadený súd, keďže rozsudok na súde prvej inštancie vyhlásila sudkyňa Mgr. Eva Vallová, ktorá nebola zákonnou sudkyňou, ktorou bola sudkyňa Mgr. Ivica Blecharžová. K uvedenej námietke sa odvolací súd vyjadril v odseku 20 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorom konštatoval, že v spore nebolo porušené právo na zákonného sudcu, keďže žaloba bola použitím schválených technických prostriedkov náhodným výberom pridelená na rozhodnutie sudkyňi Mgr. Ivici Blecharžovej, pričom sudkyňa Mgr. Eva Vallová bola predsedníčkou Okresného súdu Bratislava V poverená na zastupovanie sudkyne Mgr. Ivice Blecharžovej dňa 3. novembra 2020 v súlade s Rozvrhom práce tohto súdu na rok 2020. Takéto odôvodnenie považuje aj dovolací súd za nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami žalobkyne uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP), v dôsledku čoho žalobkyňa napadla rozhodnutie odvolacieho súdu dovolaním podľa § 420 písm. e) a písm. f) CSP.

31. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku napadla na súde prvej inštancie náhodným výberom do senátu 23Cr sudkyňi Mgr. Ivici Blecharžovej, ktorá dňa 5. októbra 2020 vec prejedнала na pojednávaní, ktoré bolo odročené na vyhlásenie rozsudku na deň 3. novembra 2020 o 13:00 hod. s tým, že strany sporu vzali termín vyhlásenia rozsudku na vedomie (zápisnica o pojednávaní je založená v spise na č. l. 451). Zo zápisnice o pojednávaní dňa 3. novembra 2020 (založená je v spise na č. l. 467) vyplýva, že rozsudok v mene Slovenskej republiky vyhlásila

sudkyňa Mgr. Eva Vállová. Z obsahu zápisnice nevyplýva žiadny dôvod, na základe ktorého došlo k zmene v osobe zákonného sudcu. V spise na č. l. 465 je založené poverenie z 2. novembra 2020, Spr. 3434/2019, z obsahu ktorého vyplýva, že predsedníčka Okresného súdu Bratislava V poverila sudkyňu Mgr. Evu Vállovú zastupovaním sudkyne Mgr. Ivie Blecharžovej v období od 3. novembra 2020 do 3. novembra 2020 (v súlade s Rozvrhom práce Okresného súdu Bratislava V na r. 2020 v znení jeho zmien a doplnení - bod 2 časti Spôsob zastupovania v občianskoprávnej agende) z dôvodu neprítomnosti zastupujúceho sudcu. Sudkyňa Mgr. Eva Vállová je uvedená aj v záhlaví prvopisu rozsudku Okresného súdu Bratislava V č. k. 23Cr/27/2016-452 z 3. novembra 2020, ako aj na poslednej strane rozsudku, ktorý aj podpísala (č. l. spisu 473). Koncept rozsudku je založený v spise na č. l. 452, pričom v jeho záhlaví, ako aj na poslednej strane je uvedená sudkyňa Mgr. Ivica Blecharžová. Z poverenia predsedníčky Okresného súdu Bratislava V, resp. z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. z obsahu spisu nevyplýva, z akého dôvodu vo veci nerozhodla zákonná sudkyňa Mgr. Ivica Blecharžová, t. j. či išlo o náhlu prekážku, ktorá bráni zákonnému sudcovi, ktorému bola vec pridelená, vykonávať úkony a rozhodovať vo veci po kratší čas ako 6 týždňov, alebo o dlhodobú neprítomnosť sudcu v trvaní viac ako 6 týždňov, resp. iný dôvod, kto bol zastupujúcim sudcom Mgr. Ivie Blecharžovej a z akého dôvodu nezastupoval zákonnú sudkyňu dňa 3. novembra 2020. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu tiež nevyplýva, či poverenie predsedníčky Okresného súdu Bratislava V z 2. novembra 2020 pre sudkyňu Mgr. Evu Vállovú na rozhodnutie v predmetnej veci (verejné vyhlásenie rozsudku) dňa 3. novembra 2020 (založené v spise na č. l. 465) bolo vydané v súlade s Rozvrhom práce Okresného súdu Bratislava V na rok 2020 v znení jeho zmien účinných k 3. novembru 2020, ako aj v súlade so zákonom č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 51 ods. 4, ods. 7). Keďže odvolací súd sa uvedenou námietkou žalobkyne v potrebnom rozsahu nezaoberal a nevysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia, odôvodnenie jeho rozhodnutia je nedostatočné, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné zo strany dovolacieho súdu vo vzťahu k námietke nesprávne obsadeného súdu prvej inštancie pri rozhodovaní predmetnej veci a zakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP vo väzbe na ďalší dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP, čím došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Strohé konštatovanie odvolacieho súdu v odseku 2 odôvodnenia jeho rozhodnutia so záverom, že nebolo porušené právo na zákonného sudcu, neumožňuje dovolaciemu súdu dospieť k záveru, či predmetnú vec na súde prvej inštancie rozhodol správne alebo nesprávne obsadený súd [§ 420 písm. e) CSP]. S poukazom na to, že dovolanie žalobkyne je prípustné a zároveň aj dôvodné podľa § 420 písm. f) CSP, dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

32. Dovolená námietka žalobkyne, uplatnená vo vzťahu k rozhodcom, ktorí rozhodovali v rozhodcovskom konaní, nezakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP, pretože tento dovolací dôvod sa podľa Civilného sporového poriadku vzťahuje len k rozhodovaniu v súdnom konaní, v ktorom rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

33. Vzhľadom na zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu zistenia tzv. vady zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, sa dovolací súd ďalej nezaoberal uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP (a posudzovaním v ňom vymedzených právnych otázok), keďže v čase rozhodovania dovolacieho súdu nemal dovolací súd preukázané, že vo veci na súde prvej inštancie rozhodla zákonná sudkyňa, resp. správne obsadený súd. Dovolací prieskum ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 CSP predpokladá, že rozhodnutie súdov nižšej inštancie bolo vydané tzv. zákonným sudcom. Opačný záver (t. j. rozhodnutie vydané nesprávne obsadeným súdom alebo vylúčeným sudcom) by znamenal, že takéto rozhodnutie by muselo byť už len z tohto dôvodu zrušené, a to bez ohľadu na (prípadne aj správne) skutkové a právne posúdenie veci súdmi nižšej inštancie.

34. O trovách pôvodného konania, ako aj konania dovolacieho, rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

35. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie prípustný opravný prostriedok.